vání odpočivných nebo zaopatřovacích požitků žádné viny a který vyhověl tedy povinnosti oznamovací, uložené mu v § 19 zákona č. 286/1924 Sb. Této povinnosti st-lka nesplnila, jak vysvítá z této úvahy: Předpis § 19 zákona č. 286/1924 Sb. stanoví, že osoby, jež mají nebo nabudou nárok na státní odpočivné nebo zaopatřovací požitky, jsou povinny i bez úředního vyzvání oznámiti úřadu požitek likvidujícímu správně všechny státní nebo nestátní veřejné požitky (§ 20), na něž mají nebo nabudou nárok. U osob, jež mají nebo nabudou nárok na státní odpočivné požitky, rozšiřuje se povinnost tato i na oznámení jiného příjmu (§ 18). . . . Částky přijaté bez oprávnění se srazí při příštích výplatách státních požitků. Předpis tento nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1925 (§ 31 cit. zákona) a byla tedy i st-lka tímto dnem povinna, aby ohlásila úřadu, který likvidoval její odpočivné požitky, odměnu, kterou jí poštovní správa poskytovala za zaměstnání jako výpomocná síla u poštovního úřadu ve Šluknově, a to bez ohledu na to, zda byla či nebyla úřadem na předpis § 19 zákona č. 286/1924 Sb. upozorněna.

Této oznamovací povinnosti nemohla se st-lka zbaviti, jak mylně za to má stížnost, tím, že oznámila pobírání odměny úřední cestou ředitelství pošt a telegrafů v Praze, ježto úřad ten byl sice úřadem požitky odpočivné poukazujícím ve smyslu § 21 odst. 3 zákona toho, nikoli však i úřadem požitek odpočivný likvidujícím ve smyslu § 19 zákona č. 286/1924 Sb. Likvidujícím úřadem ve smyslu tohoto předpisu sluší totiž rozuměti ony úřady, které provádějí likvidaci, t. j. ono účtárenské, resp. pokladniční opatření, aby odpočivné požitky byly pokladnou vyplaceny (viz Boh. A 9061/31 a 10.177/32). Úřadem odpočivné požitky st-lky likvidujícím byla však a jest i nyní účtárna zem. fin. ředitelství v Praze. Zem. fin. ředitelství v Praze však st-lka oznámení ve smyslu § 19 zákona č. 286/1924 Sb. neučinila a nemůže splnění této povinnosti suplovati oznámení, které st-lka o pobírání vedlejšího aktivního požitku učinila na ředitelství pošt a telegrafů v Praze.

Jestliže tedy žal. úřad za tohoto stavu věci neuznal dobré víry ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 287/1924 Sb. na straně st-lčině a jí podle § 9 odst. 1 zákona č. 287/1924 Sb. a § 19 zákona č. 286/1924 Sb. neprávem pobírané odpočivné požitky od 1. ledna 1926 do konce roku 1931 předepsal k náhradě, nelze tvrditi, že by postup ten odporoval zákonu a že by tím protizákonně bylo porušeno nějaké subjektivní právo st-lčino ve smyslu § 2 zákona o ss.

Č. 12.609.

Pojišťovací právo: * Ve smyslu § 4 nemocenského zákona ve znění zákona č. 268/1919 Sb. a zákona č. 248/1923 Sb. jest určitou činnost pokládati za provozovanou na účet určité osoby — zaměstnavatele — tenkráte, jestliže se výsledky této činnosti projevují v hospodářství oné osoby jako důsledek přímého vztahu mezi osobou tou a podnikáním, pokud se týče prací osob zaměstnaných.

(Nález z 3. listopadu 1936 č. 16.443/34.)

Věc: Spolek »Deutscher Theaterverein« v Brně proti rozh. min. soc. péče z 10. března 1934 o příspěvky soc. pojištění.

Výrok: Nařízené rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem z 4. listopadu 1925 rozhodla městská rada v Brně, že zaměstnavatelem zaměstnanců spojených německých divadel v Brně v r. 1924 a začátkem ledna 1925 nebyl ve smyslu § 4 nemoc. zákona stěžující si »Deutscher Theaterverein« v Brně, nýbrž Jiří H., že tedy není jmenovaný spolek povinen za jmenovanou dobu zaplatiti okr. nem. pokladně v Brně nem. příspěvky.

Nař. rozhodnutím vyhověl žal. úřad odvolání, jež z tohoto rozhodnutí podala okr. nem. pojišťovna v Brně, vysloviv, že stěžující si spolek v letech 1923—1925, t. j. v době, za niž jmenovaná pojišťovna na základě výkazu nedoplatku příspěvků pojistné příspěvky požaduje, ve smyslu § 4 zákona č. 268/1919 Sb., pokud jde o rok 1923, a ve smyslu § 4 cit. zákona ve znění zákona č. 248/1923 Sb., pokud jde o rok 1924 a 1925, byl zaměstnavatelem osob, za něž byly příspěvky předepsány, a že tudíž je povinen uvedené pojišťovně požadované příspěvky ve smyslu § 33 nemoc. zákona doplatiti.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss:

Na sporu jest otázka, lze-li stěžující si spolek pokládati za zaměstnavatele zaměstnanců spojených německých divadel v Brně v letech 1923 až počátkem roku 1925. Pro řešení této otázky jest, jak již žal. úřad učinil, přihlédnouti k ustanovení § 4 nemoc. zákona ve znění zákona č. 268/1919 Sb. pro dobu do konce roku 1923 a k ustanovení téhož paragrafu ve znění zákona č. 248/ 1923 Sb., pokud jde o dobu od 1. ledna 1924. Ustanovení to praví v prvém znění, že zaměstnavatelem ve smyslu nemoc. zákona jest osoba, na jejíž účet je provozován podnik nebo hospodářství, ve druhém znění pak, že zaměstnavatelem jest osoba, na jejíž účet se vykonávají práce nebo služby uvedené v § 1 odst. 1.

V řízení správním tvrdil stěžující si spolek, že nelze na něj pohlížeti jako na zaměstnavatele zaměstnanců spojených německých divadel, poněvadž podnik ten nebyl provozován na jeho účet, ani nebyly na jeho účet vykonávány práce nebo služby zaměstnanců v podniku tom. Za zaměstnavatele zaměstnanců spojených německých divadel prohlašoval stěžující si spolek ředitele H. Žal. úřad neuznal tuto obranu a prohlásil za zaměstnavatele zaměstnanců spojených německých divadel v Brně stěžující si spolek, dospěv k závěru, že na jeho účet a nikoli na účet ředitele H. byl provozován uvedený podnik, pokud se týče byly vykonávány práce nebo služby zaměstnanců podniku toho, na základě řady skutečností v nař. rozhodnutí blíže uvedených.

Maje řešiti otázku, kdo je zaměstnavatelem zaměstnanců spojených německých divadel v Brně, nemohl žal. úřad ovšem nic čerpati z výpovědí spolkových funkcionářů, pokud výpovědi ty se omezovaly na tvrzení, že podle úmluvy se stěžujícím si spolkem měl ředitel H. vésti spojená německá divadla jako samostatný divadelní podnikatel na vlastní nebezpečí a útraty, když přece jádro celé otázky záleželo právě v tom,

zda ředitel H. ona spojená německá divadla na vlastní risiko provozoval. Není proto vadou řízení, že žal. úřad nevzal ona tvrzení spolkových funkcionářů za základ svého rozhodnutí, nýbrž hledal základ pro řešení otázky, jaký tu byl poměr mezi stěžujícím si spolkem a ředitelem H., pokud se týče podnikem divadelním a jeho zaměstnanci, ve skutečnostech, jimiž se poměr ten na venek projevoval. Otázka jest jen, zda ze skutečností, jichž se žal. úřad dovolal, lze dojíti k závěru, k němuž žal. úřad v nař. rozhodnutí dospěl. K otázce té je se vrátiti k nahoře uvedeným ustanovením § 4 nemocen. zákona a vyložiti o nich toto:

Obě ustanovení shodují se v tom, že za zaměstnavatele prohlašují osobu, na jejíž účet se provozuje určitá činnost, a rozcházejí se jen ve způsobu, jak tuto činnost vymezují, nebo přesněji řečeno deklarují. Pro dnešní spor nemá toto rozlišování vůbec významu, nýbrž jest si jen ujasniti, co znamená provozování určité činnosti (podnik, práce nebo služby) na účet určité osoby. Po názoru nss jest určitou činnost pokládati za provozovanou na účet určité osoby tenkráte, jestliže se činnost ta svými výsledky projevuje v hospodářství této osoby, jež takto nese hospodářské risiko oné činnosti. Při tom ovšem musí tu jíti o účinek bezprostřední jako důsledek přímého vztahu mezi osobou tou a podnikáním, pokud se týče prací osob zaměstnaných, kdežto v případech, kde výsledky určité činnosti se sice fakticky projevují v hospodářství určité osoby, nikoli však jako důsledek přímého vztahu osoby té k oné činnosti, nýbrž jen jako reflex zvláštního právního poměru mezi osobou tou a osobou třetí, podnikající onu činnost, nelze již mluviti o tom, že činnost ta je provozována na její účet. Tak i v přítomném případě bylo by lze stěžující si spolek pokládati za zaměstnavatele osob, zaměstnaných u spojených německých divadel v Brně, jen tenkráte, kdyby bylo možno dovoditi, že výsledky divadelního podnikání projevují se v hospodářství stěžujícího si spolku jako bezprostřední důsledek přímého vztahu k divadelnímu podnikání, pokud se týče k pracím osob tam zaměstnaných.

O důkaz takového vztahu se však žalovaný úřad v nař. rozhodnutí ani nepokusil, neboť dovozuje jen, že výsledky podnikání divadelního se v hospodářství stěžujícího si spolku fakticky projevovaly, kdežto otázku, zda šlo při tom o bezprostřední důsledky přímého vztahu stěžujícího si spolku k divadelnímu podnikání a k pracím osob tam zaměstnaných, ponechává bez jakékoli úvahy.

Tak tomu je zejména s poukazem na skutečnosti, že spolek poskytoval bezplatně k provozu divadelnímu divadelní budovy, že k provozu tomu poskytoval příspěvky ze subvencí a darů, právě k tomuto účelu věnovaných, a že hradil veškeré deficity divadelního provozu, neboť ze skutečností těchto neplyne, že stěžující si spolek byl v přímém právním vztahu k divadelnímu podnikání a k pracím osob tam zaměstnaných, když přece je dobře myslitelno, že ono podnikání a uvedené práce mohly jíti bezprostředně na vrub divadelního ředitele H. jako zaměstnavatele, jemuž stěžující si spolek poskytoval v té či oné formě materiální podporu, ať již tím v poměru k němu plnil svou smluvní povinnost či činil tak přes rámec svého smluvního závazku dobrovolně. Nejinak je tomu

i s poukazem na skutečnost, že ve prospěch spolku plynuly tak zvané stavební přirážky k divadelním vstupenkám, neboť ani tu nemusilo jíti o přímý podnikatelský příjem z divadelního podnikání, nýbrž o zvláštní formu úplaty, kterou za propůjčení divadelních budov plnil k jejich udržování divadelní ředitel, oprávněný vybrati si ji přirážkou k vstupenkám od platícího obecenstva.

Pokud pak konečně poukazuje žal. úřad k tomu, že divadelní koncese, na jejímž základě bylo divadlo provozováno, příslušela stěžujícímu si spolku, že jen tomuto spolku byly poskytovány subvence a dary na udržování provozu divadla a že stěžujícímu si spolku příslušela kontrola nad finančním hospodářstvím a uměleckým vedením provozu divadel, neplyne z těchto skutečností vůbec nic pro závěr, že divadlo bylo provozováno — jak se žal. úřad vyjadřuje — na nebezpečí spolku, to jest, že tu byl přímý vztah mezi stěžujícím si spolkem a divadelním podnikáním. Uvádí-li žalovaný úřad ještě, že ředitel H. byl odkázán, resp. smluvně zavázán k pobírání měsíčního fixního platu 5.000 Kč, je k tomu podotknouti, že nař. rozhodnutí netvrdí, že měsíční příjem 5.000 Kč byl platem, jejž ředitel H. pobíral od stěžujícího si spolku, nýbrž uvádí skutečnost pobírání fixního měsíčního platu 5.000 Kč jen v souvislosti s poukazem na právo stěžujícího si spolku na kontrolu nad finančním hospodářstvím v divadelním provozu a nevylučuje tedy, že šlo jen o omezení uložené řediteli H. disponovati důchody divadelního provozu. Že pak nazírání úrazové pojišťovny dělnické, kdo je podnikatelem divadla, je bez jakéhokoli významu, nepotřebuje býti zvláště dokazováno.

Prohlašuje stěžující si spolek za zaměstnavatele osob zaměstnaných při provozu spojených německých divadel v Brně v jádře jen na tom základě, že se výsledky divadelního podnikání projevovaly fakticky v hospodářství spolkovém, aniž zkoumal, zda při tom šlo o bezprostřední důsledky přímého vztahu stěžujícího si spolku k divadelnímu podnikání a k pracím osob tam zaměstnaných, vycházel žal. úřad z mylného nazírání na pojem zaměstnavatele podle nahoře uvedených zákonných předpokladů, pročež bylo nař. rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost.

Č. 12.610.

Váleční poškozenci: * Nárok na důchod předků podle § 25 zákona č. 142/1920 Sb. ve znění novely č. 39/1922 Sb. o požitcích válečných poškozenců má — jsou-li splněny ostatní předpoklady — i osoba, jíž se nedostává prostředků k nutnému ošacení.

(Nález z 3. listopadu 1936 č. 1073/35-4.)

Věc: Kateřina K. v Olbramově proti rozh. min. soc. péče v Praze z 27. listopadu 1934 o důchodu předků.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.